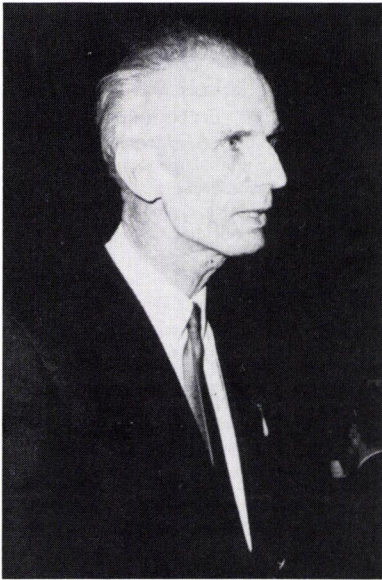

PIET VAN NIEUWENHOVEN 1913 – 1991

Piet van Nieuwenhoven is overleden. Kort geleden bereikte ons dit bericht. Tijdens een reis door Namibië overleed hij plotseling (op 13 november j.l.). Dit bericht riep bij ons direkt gemengde en verwarrende gevoelens op. In de eerste plaats diepe droefheid die je voelt bij het heengaan van iemand waar je erg op gesteld was en die veel voor je betekende. Anderzijds ook iets van "gelukkig Namibië", in de wetenschap dat Piet – samen met zijn vrouw Lily – zeer genoot van de verre reizen die ze samen maakten, van de natuur van streken die ze samen bezochten. Zo heeft dit overlijden iets van "sterven in het harnas" gekregen.

Velen, erg velen, hebben Piet gekend. Als het al niet door z'n werk als leraar is geweest, dan is het door een van zijn vele (neven-)functies op het gebied van natuur en landschap. Iedereen zal onder de indruk geraakt zijn van de enorme enthousiasmerende werking die van hem uitging. Door zijn verteltrant moest je wel luisteren, kwam een – vaak onbe-

kende – wereld voor je tot leven of werd een nieuwe blik geworpen op een wereld die je al meende te kennen.

Kenmerkend voor Piet was ook zijn hartelijkheid. Het duidelijk welkom dat je ten deel viel wanneer je – al was het onverwacht – binnenviel aan het huis aan de Trianonstraat. Een huis vol herinneringen en ook vol boeken, dat warmte uitstraalt. Een huis ook waar, toen er kinderen opgroeide, "alles" kon als het met de natuur te maken had, tot het houden van vossen toe. De tuin vertoont alle eigenschappen van een stukje Limburgse natuur. En Piet was desgevraagd best bereid om een plag achterin de auto mee te nemen zodat de Limburgse natuur zich ook in andere tuinen kon uitbreiden.

Piet Johan van Nieuwenhoven (geboren op 23 augustus 1913 te Amsterdam) heeft veel gedaan in zijn leven. Veel gezien ook en veel verhaald. Niet in de laatste plaats ook heeft hij zich in allerlei functies ingezet voor het behoud van de natuur, zowel in Limburg als daarbuiten, wereldwijd. Het is onmogelijk om een opsomming te geven van alles wat hij deed. De opsomming hieronder kan dan ook niet anders dan onvolledig zijn. Het geeft echter wel een goed beeld van al die dingen waarvoor Piet zich ingezet heeft, die hij belangrijk vond.

Ruim 48 jaar geleden, in 1943 op dertigjarige leeftijd, werd Piet lid van het Genootschap. Het zou een groot deel van zijn leven en werk in beslag nemen. Sinds hij op 6 maart 1952 voor het eerst ("ter kennismaking") een bestuursvergadering bijwoonde, heeft hij tal van functies binnen het Genootschap op zich genomen. Hij volgde als het ware de oprichter van het Genootschap, Rector Cremers, op: binnen de kortste keren was Piet de drijvende kracht achter en in het Genootschap. Jaren lang was hij (vaak gelijktijdig) bestuurslid, secre-

taris, redacteur, voorzitter, hoofdredacteur en/of voorzitter van Kring Maastricht. Niet onvermeld mag blijven dat Piet zich (met steun van zijn vrouw) in het bijzonder heeft ingezet om de jeugd te interesseren in natuur en milieu van Limburg in het algemeen en in het Genootschap in het bijzonder. Hij organiseerde vele bijeenkomsten en excursies en zelfs enkele zomerkampen speciaal voor de jeugd. Hoewel aparte activiteiten voor de jeugd inmiddels niet meer worden gehouden, is deze invloed van zijn activiteiten groot geweest: het Genootschap is (voor wat betreft de gemiddelde leeftijd van de leden) sterk verjongd. En veel van deze jongere leden houden zich weer bezig met veldbiologie. De introductie van "studiegroepen" die mede onder zijn leiding tot stand kwamen, was hiervoor een belangrijke oorzaak.

Op 27 november 1980 trad Piet af als voorzitter, nadat hij deze functie de volle twee termijnen die de statuten hem toestonden had vervuld, voor een deel in combinatie met het (waarnemend) hoofdredacteurschap van het Natuurhistorisch Maandblad en van de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Hij vond toen zelf dat hij tot de "oude garde" was gaan behoren en dat de jongeren in het Genootschap nu zelf het voortouw in handen moesten gaan nemen. Hij wilde zich vooral bezig gaan houden met "de ouderen" in het Genootschap. Voor zowel de "oude garde" als de vele nieuwkomers werd hij daardoor een "trait d'union" tussen de periode van Rector Cremers en het huidige Genootschap.

Bij zijn afscheid als voorzitter werd Piet benoemd tot Lid van Verdienste, een benoeming waar bijzonder zuinig mee wordt omgesprongen (zie Natuurhist. Maandbl. 69 (12) : 230-232).

Naast zijn werk voor en binnen het Genootschap hield Piet zich ook op tal van andere manieren bezig met de belangen van natuur en milieu in onze provincie. Als bekwaam veldbioloog met een ontzagwekkende parate kennis van flora en fauna, was hij een van de stuwende krachten achter de vernieuwingen in het biologie-onderwijs. Hij bracht de veldbiologie weer onder de aandacht en sleepte bijna letterlijk ontelbare leerlingen, "kwekelingen", onderwijzers en biologie-docenten het veld in om dáár biologieles te geven. Bewust combineerde hij daarbij zijn onderwijs-functies met die van "Contact-bioloog voor scholen en jeugd-organisaties" bij het Natuurhistorisch Museum Maastricht, een functie die hij van 1956 tot 1965 bekleedde.

Dit museum lag hem na aan het hart. Jarenlang heeft hij zich ten gunste van het museum (en van de daaraan gelieerde taken op het gebied van natuur-educatie) ingespannen als lid en later ook als voorzitter van de toenmalige "Commissie van Toezicht op het Natuurhistorisch Museum" en de latere "Commissie van Advies en Bijstand" voor het College van Burgemeester en Wethouders van Maastricht.

Niet onvermeld mogen blijven zijn vele activiteiten voor het Wereld Natuur Fonds Nederland. Jarenlang was Piet ook de drijvende kracht achter het Comité Maastricht-Heuvelland van het Wereld Natuur Fonds Nederland. En ook in deze organisatie had de jeugd altijd zijn speciale belangstelling: vele jaren was hij mentor van de Rangers en maakte hij deel uit van de redactie van "Tam Tam", het jeugdtijdschrift van het WNF.

Piet was een begaafd bioloog. In 1956 profileerde hij zich met een academische promotie op het proefschrift "Ecological observations in a

hibernation-quarter of cave-dwelling bats in South-Limburg". Het veldwerk hiervoor werd verricht in de Apostelgroeve bij Maastricht.

Zijn bijdrage aan het boek "Ontdek het Mergelland", destijds in het genre boeken een "bestseller", illustreerde zijn grote kennis van de veldbiologie en zijn onderhoudende verteltrant.

Ook bij het vertalen en bewerken van tal van boeken kwam zijn kennis van flora en fauna van grote delen van de wereld goed tot uitdrukking.

Piet van Nieuwenhoven bepaalde gedurende een groot aantal jaren, evenals Rector Cremers in sterke mate "het gezicht van het Genootschap".

In 1987 werd hij dan ook terecht en onder grote belangstelling onderscheiden met de hoogste onderscheiding van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg: de Rector Cremers Penning. Deze onderscheiding werd hem toegekend voor wat in literaire kringen "zijn gehele ou-

vre" genoemd zou kunnen worden, zonder daarbij accenten te leggen. Als blijk van waardering voor alles wat hij voor natuur en milieu in Limburg – en voor het Natuurhistorisch Genootschap in het bijzonder – gedaan had (zie Natuurhist. Maandbl. 76(10 : 177-178).

Meer dan anderen wellicht, weten wij hoezeer Piet geëmotioneerd was door deze onderscheiding. Zijn bescheidenheid was groter dan zijn trots.

Aan dit welbestede leven is nu een einde gekomen. Piet van Nieuwenhoven is dood. Tegelijkertijd leeft hij – als unieke persoonlijkheid – voort in de harten van velen en in de vele dingen die hij tot stand bracht.

Moge dit een troost zijn voor Lily, zijn kinderen en verdere familie en voor al die anderen die hem nu moeten missen.

BERT LEVER

DOUWE DE GRAAF

A. LENDERS, namens het bestuur

